

یادداشت

برنامه سوم توسعه تهران و ساختار برنامه‌نویسی در مدیریت شهری

زهر ا نژادبهرام

● با نزدیک شدن به زمان آغاز به کار منتخبان شورای پنجم تهران، ری و تجریش بر مسند نمایندگی شهروندان در پارلمان شهری، اولویت‌ها و برنامه‌های شورای آتی به مرور روشن‌تر شده و چارچوب‌های مشخصی به خود می‌گیرد. شهری که در سال‌های گذشته از محدودیت‌هایی جدی در برنامه‌ریزی و استراتژی‌های دقیق و سیاست‌گذاری مناسب با چالش‌های جدی روبه‌رو شده است، به‌زودی با تدوین و تنظیم برنامه سوم از برنامه‌های پنج‌ساله شهر روبه‌رو خواهد شد.

شهر تهران با انبوهی از مشکلات متعدد نیازمند رویکردی متفاوت برای برنامه‌ریزی است. آسیب‌شناسی برنامه‌های قبلی و ضرورت همگن‌سازی برنامه با اسناد بالادستی و نیازهای کنونی شهری الزامی جدی برای توجه به برنامه سوم توسعه شهر تهران است. با توجه به این مهم مشکلاتی که در هر شش حوزه مأموریتی شهرداری تهران آشکار است، الزام به تغییر رویکرد در برنامه سوم توسعه را جدی کرده است. این مشکلات که برجسته‌ترین آنها از کم‌توجهی به پروسه فرهنگ‌سازی و حفظ هویت شهر، تمرکز بر توسعه اتوبان‌ها و سازه‌های ترافیکی که در خدمت حمل‌ونقل شخصی هستند و به‌نح آن افزایش آلایندها و ترافیک و نهایتا کاهش زیست‌پذیری شهر را در پی خواهند داشت، الزام به رفع آنها را در برنامه‌ریزی آتی شهر جدی کرده است. در این میان کم‌توجهی به بازیافت و به‌کارگیری شیوه‌های مکانیزه دفن زباله و درآمدزایی از طریق پسماند شهری، وجود بناهای ناپایم متعددی که در شرایطی مانند پلاسکو و بعضا حتی حادثه از آن قرار دارند، بی‌توجهی به ضوابط ساخت‌وساز، طرح‌های جامع و تقسیمی و وجود تخلقات گسترده و تأمین حقوق و مزایای مربوط به حدود ۶۰ هزار پرسنل شهرداری تهران، همه و همه از جمله مشکلات گریان‌گیر شهر تهران است که در صورت ادامه وضع کنونی و غفلت‌ورزیدن از اعمال اصلاحات، تهران را در بازه‌ای نه‌چندان طولانی با مسائلی جبران‌ناپذیر مواجه خواهد کرد.

ازاین‌رو برنامه پنج‌ساله سوم باید برنامه‌ای باشد که با هدف‌گذاری صحیح و منطقی درصد رفع تربیجی مشکلات شهر در بازه زمانی کوتاه باشد و به‌تدریج در قالب برنامه‌های میان‌مدت، تهرانی زیست‌پذیر و رقابت‌پذیر را ابتدا در مقیاس منطقه‌ای و سپس در بازه‌ای بلندمدت در مقیاس فرمانطقه‌ای و جهانی به ظهور و بروز برساند. اما این اتفاق الزامات و شرایط خاصی را می‌طلبد. از جمله این موارد لزوم تهیه برنامه‌ای صحیح و دقیق است که به‌واسطه شناخت مناسب و واقعی از وضع کنونی به دست آمده باشد. در چارت کنونی شهرداری تهران معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شورواها بیشترین سخت‌ را با امر برنامه‌ریزی دارد. جنس فعالیت‌های این معاونت از نوع برنامه‌ریزی است. قرارگرفتن اداره کل برنامه و بودجه، اداره برنامه‌ریزی و دبیرخانه دائمی پایش برنامه پنج‌ساله دوم شهرداری تهران ذیل این معاونت نیز شباهت‌هایی با بخش از ساختار شهرداری برای تنظیم برنامه را بیشتر عیان می‌کند. بااین‌همه براساس تصمیم شورای چهارم شهر تهران، مسئولیت تهیه و تدوین برنامه پنج‌ساله سوم شهر را مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران عهده‌دار شده است. نهادی که در سال‌های گذشته نشان داده که قادر نیست نیازهای شهر را پاسخ دهد.

آن‌چنان که از شرح وظایف معاونت برنامه‌ریزی شهرداری برمی‌آید، سرپرستی و برنامه‌ریزی امور مربوط به برنامه‌های جامع و کلی شهرداری تهران و همچنین تهیه برنامه‌های راهبردی، میان‌مدت و عملیاتی شهرداری تهران در حیطه اختیارات این معاونت است. از سوی دیگر معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورواها را رابطه بسیار نزدیک و تعامل مناسبی با شورای شهر به‌عنوان نهاد ناظر و سیاست‌گذار برخوردار است که همین امر نیز می‌تواند در جهت تقویت و اعمال دقیق نظرات تهران در برنامه آتی، مؤثرتر شود. علاوه بر این تجربه اثبات‌شده در ایس معاونت که بر اثر تهیه برنامه عملیاتی سه سال انتهایی برنامه پنج‌ساله اول و تنظیم برنامه پنج‌ساله دوم شکل گرفته است، تهران امروز دیگر نمی‌تواند محل آزمون و خطای جدیدی قرار گیرد. بدنه کارشناسی و تخصصی شهرداری تهران در سال‌های گذشته نشان داده است که از توان و تخصص لازم برای ایجاد شرایط بهبود برخوردار است. شورای پنجم در تلاش است با اتکا به این منابع و توجه به ضرورت رویکرد برنامه برای ارتقای تعامل بین‌بخشی در ساختار مدیریتی شهر تهران برنامه سوم توسعه شهر تهران را به جایگاه اصلی و متناسب با آن ارجاع دهد و درعین‌حال نسبت به تقویت مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران در راستای نیازهای این شهر، در کنار مرکز پژوهش‌های شورا بتواند فرصت‌های تازه‌ای را برای این شهر فراهم کند.

«**منتخب مردم تهران، ری و تجریش**

عکس: مهی‌ حسینی

گروه جامعه: براساس اعلام اعضای منتخب شورای شهر پنجم تهران، شهردار جدید پایتخت روز پنجشنبه مشخص می‌شود. پنج گزینه اصلی این سمت چند روز پیش برنامه‌های خود را برای مدیریت شهر ارائه دادند. درهمین حال محمداقبر قالیباف، شهردار ۱۲ ساله تهران، در واکنشی کنایه‌آمیز نسبت به برنامه‌های این پنج گزینه در مراسم افتتاح خط پرحاشیه ۸ مترو تلویحا گفته بود برنامه‌های ارائه‌شده هیچ چیز جدیدی نداشت و به صراحت ادامه داد همه این برنامه‌ها را ما از سال ۸۴ پیگیری کردیم.

در واکنش به همین حرف‌های قالیباف، محمدعلی نجفی، اصلی‌ترین گزینه سمت شهرداری تهران که به احتمال بالا بیشترین رای را در میان اعضای شورای پنجم هم دارد، در کانال تلگرامی خود دراین‌باره این‌طور نوشت: «محمداقبر قالیباف گفته است: «پنج کاندیدی شهرداری تهران حرف جدیدی برای ارائه ندارند!، بله قرار نیست همیشه حرف جدید بزنیم. گاهی باید به حرف‌هایی که ۱۲سال گفته‌اند و به آنها عمل نکرده‌اند، عمل کنیم و اشتباهات و خطاها را اصلاح کنیم».

مشروح حرف‌های قالیباف درباره برنامه‌های گزینه‌های شهرداری تهران به این شرح بود: «در هفته جاری پنج کاندیدا برای شهرداری تهران برنامه‌های خود را ارائه کردند که رساننده آنها را منتشر کردند. تمامی برنامه‌ها براساس آن چیزی بود

عکس: مهی‌ حسینی

که ما در سال ۸۴ به‌عنوان رویکردها و سیاست‌های خود تقدیم دومین دوره شورای اسلامی شهر تهران کرده بودیم. این موضوع نشان داد با وجود همه فضاسازی‌ها، راهبرد شهرداری تهران درست بوده و این افراد نیز مدیریت شهر ارائه دادند. درهمین حال محمداقبر قالیباف، شهردار ۱۲ ساله تهران، در واکنشی کنایه‌آمیز نسبت به برنامه‌های این پنج گزینه در مراسم افتتاح خط پرحاشیه ۸ مترو تلویحا گفته بود برنامه‌های ارائه‌شده هیچ چیز جدیدی نداشت و به صراحت ادامه داد همه این برنامه‌ها را ما از سال

۸۴ پیگیری کردیم. در واکنش به همین حرف‌های قالیباف، محمدعلی نجفی، اصلی‌ترین گزینه سمت شهرداری تهران که به احتمال بالا بیشترین رای را در میان اعضای شورای پنجم هم دارد، در کانال تلگرامی خود نوشت: «پنج کاندیدی شهرداری تهران حرف جدید بزنیم. گاهی باید به حرف‌هایی که ۱۲سال گفته‌اند و به آنها عمل نکرده‌اند، عمل کنیم و اشتباهات و خطاها را اصلاح کنیم».

بدون اظهارنظر بودند، گویای عدم موفقیت او در این حوزه است. ضمن اینکه قالیباف در حالی از شفافیت مالی صحبت می‌کند که پرونده واگذاری املاک مدیرانش هنوز باز است و دادستان تهران از بازگرداندن تعدادی از این املاک و مبالغه‌شان خبر داده است.

جامعه

درواکش به برنامه‌های گزینه‌های شهرداری تهران مطرح شد

طعنه قالیباف، کنایه نجفی

شورایاری‌ها؛ شوراباری‌هایی که هم دولت‌های قبل و هم همین دولت مانع حضور مردم در انتخابات آنها شده‌اند. البته علاقه‌مندم که این راهبردها که همان راهبردهای ماست محقق شود، البته برخی از آنها را از قلم انداخته‌اند، اما تحقق آنها پیشرفت شهر را به‌همراه دارد و منفعت آن به همه ما می‌رسد.»

این انتقاد قالیباف از برنامه کاندیداهای مدیریت جدید شهری تهران در حالی است که می‌توان تنها در چند مورد از این برنامه‌ها که محمداقبر قالیباف ادعای برنامه‌داشتن و ورود کامل به آنها را دارد موارد نقضی را آورد که او باید در جلسات متعدد از آنها دفاع کند. عملکرد شهردار تهران در حوزه شفافیت مالی و اجرائی به اذعان اعضای شورای شهر تهران و دستگاه قضایی و حسابرسی‌های متعددی که

بدون اظهارنظر بودند، گویای عدم موفقیت او در این حوزه است. ضمن اینکه قالیباف در حالی از شفافیت مالی صحبت می‌کند که پرونده واگذاری املاک مدیرانش هنوز باز است و دادستان تهران از بازگرداندن تعدادی از این املاک و مبالغه‌شان خبر داده است.

واکنش عضواصلوگرای شورای شهر به انتقادات از عملکرد مدیریت شهر

ارتباط ایمان به خدا و انتقاد از شهرداری

دیون سازمان‌ها و شرکت‌ها دوهزار و ۱۶۸میلیارد تومان است. ازهمین‌رو، اعلام می‌کنم در مجموع شهرداری تهران هشت هزار و ۵۱۹میلیارد تومان مجموعه دیونش است.

وی با یادآوری اینکه در بانک‌ها میزان بدهی بابت تسهیلات دریافتی شهرداری تهران تا امروز شش‌هزار و ۹۹۲میلیارد تومان است، متذکر شد: این میزان بدهی‌ها معادل اصل وام است. شاید، یک تا حداکثر دوهزارمیلیارد تومان برای سود و جرایم نیز وجود داشته باشد. ازهمین‌رو، مجموع بدهی‌ها معادل ۱۵هزار و ۵۱۱میلیارد تومان است که شامل دیون شهرداری در املاک و پیمانکاری، بیمه، مالیات، تسهیلات بانکی و... است. اینکه عده‌های ۶۰ و ۴۰هزارمیلیارد تومانی اعلام می‌شود، درست نیست. امیدوارم از این به بعد دوستان مصاحبه‌ها را اصلاح کنند. معاون مالی شهرداری تهران با اعلام اینکه ما سه ملک به بانک شهر به صورت صورت‌جلسه‌شده با حضور رئیس شورای اسلامی شهر تهران تحویل داده‌ایم، گفت: معادل سه هزارمیلیارد تومان سه ملک در کنار اتوبان چمران، دردشت و مهرویلا واگذار کرده‌ام که در مجموع سه‌هزار و ۱۰میلیارد تومان ارزش این سه ملک است. ۶۰ درصد شهروندان و شهرافتاب نیز مطابق مصوبه شورای شهر واگذار شده است که هم‌کثرت در حال کارشناسی است. علاوه بر این، میزان دوهزارمیلیارد تومان تراکم و پروانه نیز به صورت صورت‌جلسه‌که هزارمیلیارد تومان آن کارسازی شده واگذار شده است که در مجموع ۹هزار و ۲۴۷میلیارد تومان اصل وام بوده و هفت‌هزارمیلیارد تومان آن رقم در این بازپرداخت‌ها مسترد شده است.

این اظهارات گودرزی با سؤال تعدادی از اعضا روبه‌رو شد و مهدی تندگویان در واکنش به آن گفت: ما هم از خدا می‌خواهیم که این اعداد و

ادامه حواشی یک افتتاح عجله‌ای

خط اکسپرس فرودگاه امام خمینی(ره) در ادامه خط یک است و برای افتتاح آن سبوری را تذکر داده بودند و تا جایی که می‌دانم، دادستانی درباره این موضوع نامه‌هایی را هم ارسال کرده بود، اما توجه نکردند.

وی با بیان اینکه خط ۸ مترو نیاز به بازنگری در حفاظ‌ها، به‌خصوص در حاشیه اتوبان دارد، گفت: این مسئله کاملاً فنی بوده و کاری به مسائل سیاسی و حقوقی ندارد. سرخو در توضیحی گفت: قرار بود خط ۷ تا پایان سال ۹۴ افتتاح شود. اما تاکنون هفت ایستگاه آن به شکل نیمه‌کاره افتتاح شده است، همچنین قرار بود خط ۶ نیز در سال ۹۵ آماده

عکس: طاهرجم

آنچه شهردار تهران به عنوان هوشمندسازی و کاهش سفرهای درون‌شهری از آن یاد می‌کند، محدود به کارت‌بلیت‌هایی است که بعد از ۱۲ سال تنها بین اتوبوس و مترو مشترک است و در همان هم اشکالات اجرائی بسیاری وجود دارد و روند هوشمندسازی سوار تاکسی‌های تهران نشده است. علاوه بر اینها، به زبان قاصر شهردار تهران در دفاع از عملکرد محیط‌زیستی و کاهش آلاینده‌های هوا هم باید اشاره کرد، چه اینکه شهرداری تهران، چه با قطع انبوه درختان و کاهش باغات و چه با مدیریت ناکارآمدی که در مورد طرح ترافیک و روزهای زوج و فرد داشت، نتوانست سهم خود را از کاهش آلودگی هوا اجرائی کند.

گفتنی است، محمدعلی افشانی پس از یک نشست خبری که چندان مورد استقبال رسانه‌ها قرار نگرفت، از روند انتخاب شهردار تهران انتقاد کرد و از ادامه این روند انصراف داد. وی در بیانیه‌ای که در این رابطه صادر کرد، نوشت: «با توجه به تک‌مرحله‌ای شدن انتخاب شهردار مطابق مصوبه منتخبان شورای شهر جدید تهران، از نامزدی انصراف می‌دهم تا حمایت از شهردار منتخب یکپارچه و قوی‌تر باشد». به این‌ترتیب کاندیداهای باقی‌مانده که از امروز، فردا در شورای شهر تهران برنامه‌های خود را تشریح می‌کنند شامل محمدعلی نجفی، الهمه گودایی، محمد مرعشی و محسن مهرعلیزاده خواهند بود.

خبر

لاریجانی در نامه‌ای به رئیس‌جمهور:

جایه جایی اعتبار کمیته امداد به بیمه سلامت قانونی نیست

● **فارس:** رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: جایه‌جایی اعتبارات کمیته امداد امام (ره) و سازمان بهزیستی به سازمان بیمه سلامت ایران مغایر قانون است. رئیس مجلس شورای اسلامی در نامه‌ای به رئیس‌جمهوری نسبت به یکی از مصوبات هیئت وزیران درباره جایه‌جایی اعتبارات کمیته امداد هشدار داد. در نامه علی لاریجانی به رئیس‌جمهوری آمده است: «مصوبه سوم تیر هیئت وزیران مبنی بر «تکلیف سازمان بیمه سلامت ایران به پوشش و ارائه خدمات بیمه‌ای به افراد تحت حمایت کمیته امداد امام (ره) و سازمان بهزیستی» بر اساس بررسی و اعلام نظر مقدماتی هیئت بررسی و تطبیق مصوبات دولت با قوانین با قانون مغایرت دارد». لاریجانی در این نامه متذکر شد: «هیئت وزیران باید بر اساس ماده واحده و تبصره ۴ الحاقی به «قانون نحوه اجرای اصول هشتادوپنجم (۸۵) و صدوسی‌وهشتم (۱۳۸) قانونی اساسی جمهوری اسلامی ایران و اصلاحات بعدی» و ماده ۱۰ نامه اجرائی آن نظر قطعی و نتیجه نهایی را جهت اقدام لازم در مهلت مقرر قانونی به رئیس مجلس اعلام کند؛ در غیر این صورت آن بخش از مصوبه که مورد ایراد است، باطل می‌شود». رئیس مجلس در ادامه این نامه با اشاره به تعریف «اعتبار» در ماده ۷ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب سال ۱۳۶۶ آورده است: «اعتبار مبلغی است که برای مصرف یا مصارف معین به منظور رسیدن به اهداف و اجرای برنامه‌های دولت به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد». وی در پایان این نامه یادآور شد: «از آنجا که بند ۲ مصوبه هیئت وزیران راجع به «اقدام سازمان برنامه و بودجه کشور به جایه‌جایی اعتبارات کمیته امداد امام (ره) و سازمان بهزیستی به سازمان بیمه سلامت ایران» است، مغایر قانون است».

استاندار تهران اعلام کرد:

مکان جدید

برای مغازه‌داران پلاسکو

● **ایسنا:**سیدحسین هاشمی استاندار تهران در تشریح مشکلات مغازه‌داران ساختمان پلاسکو اظهار کرد: تقسیم‌بندی‌ها انجام شده است و با رفع موضوع مالکیت قرار است مکان جدیدی در اختیار مغازه‌داران قرار گیرد. استاندار تهران در پاسخ به سؤالی مبنی بر استقلا فرمانداری ورامین افزود: این مسائل تا زمانی که در تقسیمات کشوری مطرح نشود، اجراشدنی نیست و پروسه زمان‌بری دارد. استقلال فرمانداری ری نیز از یک نظر ممکن است به نفع شهرستان باشد؛ اما از این نظر که از شهرداری تهران جدا می‌شود، ممکن است در زمینه بودجه‌ای که از شهرداری می‌گیرد، منفعی نداشته باشد. هاشمی درباره ساماندهی وضعیت معتادان متجهر و متکدیان سطح شهر تهران گفت: متأسفانه در زمینه ساماندهی متکدیان با خلأ قانونی مواجه هستیم و بخشی از متکدیان به عنوان دست‌فروش در سطح شهر حاضر می‌شوند که از نظر قانونی امکان جمع‌آوری آنها وجود ندارد. در حوزه ساماندهی معتادان متجهر نیز بخشی از آنها دارای بیماری‌های خاص هستند و امکان نگهداری آنها در کمپ‌ها و مراکز ماده ۱۶ وجود ندارد. وی افزود: در دولت یازدهم هویت‌بخشی به شهروندان‌های استان که همواره به فراموشی سپرده شده بود، در استانداری تهران مدنظر قرار گرفت و تلاش کردیم محرومیت‌ها جبران شود؛ به‌طوری‌که ملارد با بیش از ۲۵۰ هزار نفر جمعیت از داشتن تخت بیمارستانی محروم بود.

جامعه، ظرفیت

«توزیع مواد مخدر دولتی» را ندارد

● **ایسنا:** رئیس کمیته مستقل مبارزه با مواد مخدر مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت: با رویکرد توزیع مواد مخدر دولتی مخالف نیستیم؛ اما جامعه ظرفیت اجرای این طرح را ندارد. علی هاشمی درباره تصویب طرح توزیع مواد مخدر دولتی در کمیسیون قضائی مجلس شورای اسلامی گفت: درحال حاضر قوانین بالادستی در حوزه مدیریت مصرف مواد مخدر وجود دارد که نیاز است پیش از اجرای طرح توزیع مواد مخدر دولتی به آنها بپردازیم و اجرای آنها را در دستور کار خود قرار دهیم. هاشمی در ادامه تأکید کرد: اجرای طرح توزیع مواد مخدر دولتی در وضعیت کنونی کشور پیشنهاد نمی‌شود؛ هرچند مخالف این قانون نیستم و معتقدم باید قوانین بالادستی که درحال‌حاضر در کشور وجود دارد؛ اما اجرائی نمی‌شوند، در دستور کار قرار گیرد. او ادامه داد: اجرائی‌کردن قانونی مانند توزیع مواد مخدر دولتی هنوز برای جامعه ما زود است و حتی اگر قانونی شود، نیاز است که یک ستاد فرماندهی بسیار دقیق برای آن ایجاد شود که درحال‌حاضر ستاد مبارزه با مواد مخدر فاقد این اقتدار است زیرا هیچ‌کس بالای سر آن نیست و دبیرکل آن وزیر کشوری است که هفته‌ای یک بار برای این ستاد وقت می‌گذارد. رئیس کمیته مستقل مبارزه با مواد مخدر مجمع تشخیص مصلحت نظام به ارائه طرح «کشت شقایق» در دولت دوم اصلاحات اشاره کرد و افزود: سال ۸۳ وقتی دبیرکل ستاد مبارزه با مواد مخدر بودم، کشت شقایق در کشور را پیگیری و آن را در کشور تصویب کردیم.